

הרבי יואל גליק

חבר ועד הכספיות דקיט"ל קריית יואל

בעניין כמה מן החטים 'בזמנינו' איז דיננו בחמץ

והילך פרטני פועלת הטעמאפריג'ג, החטים נכנסים לתוך כלי גדול, ומשערם ע"י קאמפיטער שיעור ליחות החטים בדיק (MOISTURE גלע"ז) כדי לידע כמה מים יותכו עליהם, שאם החטים יבישים אז צריך יותר מים, והעיקר שהחטים הנכנסים לטחינה יהיו ללחחותן כשיעור 16.2 לערך.

א"ח"ב החטים נכנסים למקום אחד שמתינו עליו מים והחטים מסתובבים ומתהפקין שהמים יגיעו בשווה לכל מקום, הגוי אמר לנו שמתיזין לערך 1,000 ליטר על 17 טאן חטים.

אחר שהחטים קיבלו המים הולcin ממש לכלי גדול, וזה נקרא TEMPERING BINS, ומונח שם במקום אחד 16 - 18 שעה, והסבה לזה הוא כדי שהחטים ישאבו המים תוך כל עובי החטה ("לורך לון ווילך") משומם שאם יתחנו אותן כשעה או ב' אחר שהתייזו המים, איז עדין לא נכנס המים לפנים, והחווץ יהיה רטוב יותר מהפנים, וע"י שהחטים מונחים זמן רב במקום א' מתפשט הלחלוחית בשווה בפנים כבחוץ, ואין שום טפת מים ההולך לאיבוד, ככל המים הניתזו עליהם נכנס לתוכן, וע"כ בתחלת הפעולה יהיו החטים לחים מבחוץ, וכל שמןוחים יותר מתיבש יותר כי לאט את המים נכנס לפנים תוך עובי החטים ואחר 16 - 18 שעה החטים מוכנים לטחינה.²

בפابرיך זהה הי' כמה כלים גדולים שהחטים מונחים שם, לאחר שנת מלא כל אחד עם חטים רטובים, חזרים וממלאים כלי שני, וכן להלאה.

(ב) ועפ"י דברי הפעלים שייך לעשות הטעמאפריג'ג בעוד שני אופנים: (1) ע"י סענטערפיודז'ש, דהיינו שהחטים מסתובבים בהקליל במחירות גדול עם מים, ואני נחים, אמנים אמרו לנו שעפ"י רוב אין משתמשים זהה באמעיריקע, ומסתבר שלא יתפשט מהלך זה כי יש בזה כמה קושיים ואני כדאי להקאמפאניס. (2) מכינים החטים תוך ווקיים ומזריקין בו סטימס עד שהחטים נתפחים והסדרק נתרכב, ואח"כ מזריקין המים, אז נכנס תיקף לפנים תוך שעה, וא"כ להמתין כי'כ שעوت, אמנים אמרו לנו שעפ"י רוב עושים כמו שהם עושים.

א) ביום ב' תזריע תשע"א העעל"ט הלכנו עם קבוצת אברכים לקאמפאניס גדור הטוחן חטים [29,000 24/7] בניו דושערז', ונכח שם גם ר' משה פארקاش שליט"א מפלעטבוש, הרבי אברהם יצחק זשוראוואעל שליט"א ממאנסי.

ר' משה פארקاش הנ"ל עוסק כבר יותר מארבעים שנה בקצירת החטים וקיבל הוראותיו מכל המומחים שבדור הקודם, הוואדרטלאווער רב זצ"ל ור' זלמן אונגאר זצ"ל מסקוירה והסאדאונגער רב זצ"ל ור' משה ביך זצ"ל ועוד, והוא מהמומחים היוטר גדולים בענייני החטים בכלל ובמכווקעות ומצומחות בפרט.

הרבי אברהם יצחק זשוראוואעל שליט"א עוסק בענייני כשרות יותר מארבעים שנה, ושמו הטוב הולך לפניו כאחד מהמומחים הגדולים ביותר בכל העולם, וכל דבר הקשה אצל בעלי מכשירים יביאו אליו.

כל החטים לפני טחינתן שורים במים ונקרא בלשונות TEMPERING, שמשמעותו שם שתי סיבות אמריו עוזין צן [ואולי יש יותר]. א) שהחטים הבאים מן השוק, שיעור הלחלוחית שבתוכן החטים הוא לערך, 12 - 11.5, ואז החטים קשים מאוד³, ואם יתחנו אותו כך יהיה מזיק המאשינען, וגם לא יהיה כמה טוב לצורך אפיי' ולא יתרחץ היטב, וע"כ הם רוצחים להגביה שיעור הלחלוחית לערך 16.2, ואז יתפרק היטב הקמה מן הקליפה (לורך ווילך) מעס"ל לורייס לכתפראיס קקליפס - צלטונס BRAN - מן קקמם - צלטונס FLOUR (FLOUR) ואם החטים יהיה קשים, לא יתרחץ היטב.

לפי דברי הפעלים, כל הפابرיקן יעשו פעולה ה- TEMPERING לפני טחינת החטים, חזן אם יש איזה סבה מיוחדת, [לדוגמא לצורך מצות של פסח שעפ"י הלכה אסור לעשות כן].

א) והגוי אמר לנו שבקליל הוא 12.2 - 12.7 ולבב ביותר שראה מני יארק סטיט הוא 11.2 אכן מסתטיט"ס שהם חמין מאד למשל קאלפאניס"ע ואיזיאנ"ע כבר ראה יבישים מאד במספר 7.

גינת וודדים קובץ תורני לענייני הלכה ואגדה - טו / תלמידי וחסידי סאטמארא (עמ"ד 142) 31349